Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Уперад

Орган Лідскага Г.К. і Р.К. КП(б) Беларусі, Гарадскога і Раённага Совета Дэпутатаў Працоўных.

№ 13 (248) серада 28 лютага 1945 г.

Цана 15 кап.

У ходзе наступлення войскі 2-га Беларускага фронта на тэрыторыі Памераніі авалодалі гарадамі Шлохаў, Штэгерс, Хаммерштайн, Бальдэнберг, Бублі—важнымі вузламі камунікацый і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў.

Совецкая ўлада надзяляе працоўнае сялянства зямлёй

Калі ў 1939 годзе беларускі народ быў з'яднан у адзіную дзяржаву, беззямельнае і малазямельнае сялянства Заходніх абласцей было бясплатна надзелена Совецкай уладай зямлёю і яно распачало сваё вольнае жыццё.

Прышоўшыя сюды нямецкія каланізатары адабралі ў сялян зямлю, якой яны былі надзелены совецкай уладай, перадаўшы яе панскім маёнткам і кулацкім гаспадаркам. Пазбаўленых зямлі сялян немцы вывозілі на катаржныя работы ў Германію, або пакідалі парабкамі ў панскіх маёнтках.

Пасля вызвалення Беларускай ССР ад нямецкіх захопнікаў совецкая ўлада аднавіла правы сялян на карыстанне зямлёй, устаноўленыя совецкай уладай у 1941 годзе.

Зямельны аддзел выканкома раённага совета дэпутатаў працоўных праводзіць надзел беззямельных і малазямельных сялян зямлёй, за кошт зямель бышых маёнткаў і ўрэзкаў участкаў кулацкіх гаспадарак, якіх плошча перавышае ўстаноўленыя прадзельныя нормы землекарыстання.

У сучасны момант 1228 сялянскіх гаспадарак нашага раёна бясплатна атрымалі 3035 га пахаці і сенажаці, у тым ліку надзелена 116 беззямельных гаспадарак, галоўным чынам бышых парабкаў.

У кожным сельскім совеце створаны зямельныя камісіі, якія, абапіраючыся на шырокі бядняцкі актыў сялянства, павінны як найхутчэй ажыццявіць гэтае важнейшае мерапрыемства совецкай улады на вёсцы.

Зямельныя органы раёна, сельскія советы сумесна з зямельнымі камісіямі павінны ў самы кароткі тэрмін закончыць надзел зямлёй беззямельнае і малазямельнае сялянства ў адпаведнасці з прадзельнымі нормамі землекарыстання. Правесці размежаванне зямельных участкаў з такім разлікам, каб кожны селянін, атрымаўшы свой зямельны надзел, мог своечасова правесці на ім адпаведныя агра-тэхнічныя мерапрыемствы з набліжэннем веснавога севу.

Перадавыя сельскія советы раёна дакладна ўжо правялі ўлік малазямельных і беззямельных сялянскіх гаспадарак і закончылі надзел іх зямельнымі ўчасткамі. Да ліку такіх сельскіх советаў адносяцца: Мыцкі (старшыня тав. Старасцін), Ганчарскі (старшыня тав. Трошын), Цвермскі (старшыня тав. Хадыка) і другія.

Марудна праходзіць надзел зямлёй у Дакудаўскім (старшыня тав. Леўкоў), Нецікім (старшыня тав. Буйвіцкі) і Дубровенскім сельскіх советах.

Вызваленае Чырвонай Арміяй з-пад нямецкай няволі батрацтва, беззямельнае і малазямельнае працоўнае сялянства мае права бясплатна набыць зямельны надзел, адпаведаючы прадзельным нормам землекарыстання. Такое права сялянства змагло атрымаць толькі пры совецкай уладзе, якая не гледзячы на цяжкія ўмовы ваеннага часу, праяўляе самыя гарачыя клопаты аб паляпшэнні дабрабыту сялянства.

Працоўнае сялянства раёна, набыўшае зямлю, сваю ўдзячнасць совецкай уладзе праявіць у тым, што ўзорна правядзе веснавы сеў і вырасціць багаты ураджай і ўсімі сродкамі будзе дапамагаць Чырвонай Арміі ў канчатковым разгроме германскага імперыялізма.

Ад Совета Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральнага камітэта ВКП(б)

Совет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) з жалем паведамляюць аб смерці выдатнага рускага пісьменніка, найталенавітага мастака слова, палкага патрыёта нашай Радзімы, дэпутата Вярхоўнага Совета СССР Аляксея Нікалаевіча ТАЛСТОГА.

Совет Народных Камісараў Саюза СССР.
Цэнтральны Камітэт ВКП(б).

НА ФРАНТАХ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

(Агляд ваенных дзеянняў за час з 21—27 лютага 1945 г.)

На Земландскім поўвостраве на захад ад Кенігсберга нашы войскі адбівалі атакі буйных сіл пяхоты і танкаў праціўніка. Цаной вялікіх страт у жывой сіле і тэхніцы яму ўдалося 22 лютага пацясніць нашы часці ад паўночнага ўзбярэжжа Кенігсбергскай бухты. У трохдзённых баях з 19 па 21 лютага, — нашы войскі на захадзе ад Кенігсберга знішчылі 86 нямецкіх танкаў і самаходных гармат, 76 палявых гармат, 160 кулямётаў і звыш 300 аўтамашын. Праціўнік страціў толькі забітымі больш 8 тысяч салдат і афіцэраў.

На паўдзённы захад ад Кенігсберга нашы войскі вялі баі па знішчэнню ўсходня-прускай групоўкі праціўніка і сціскаючы кальцо акружэння занялі шэраг населеных пунктаў. У выніку жорсткіх баёў совецкія часці авалодалі горадам Цынтэн — магутным апорным пунктам абароны немцаў. У баях за Цынтэн нашы войскі знішчылі да 4 тысяч варожых салдат і афіцэраў, знішчылі 41 танк, 10 бронетранспарцёраў і 60 гармат. Захоплена 40 гармат, 108 кулямётаў і другія трафеі. Узята ў палон 520 немцаў.

Войскі 2-га Беларускага фронта авалодалі горадам Чэрск—важным вузлом камунікацый і моцным апорным пунктам абароны немцаў у паўночнай частцы Польшчы. У баях за горад знішчана да 2 тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў, 41 танкаў і самаходных гармат. Захоплена 26 гармат і іншыя трафеі. Войскі фронта, працягваючы наступленне на захад ад горада Хойніца, зламалі супраціўленне праціўніка і за 4 дні наступальных баёў прасунуліся ўперад да 70 кілометраў. У ходзе наступлення совецкія часці занялі на тэрыторыі Памераніі гарады Шлохаў, Штэгерс, Хаммерштайн, Бельдэнберг і Бубліц—важныя вузлы камунікацый і моцныя апорныя пункты абароны немцаў.

Войскі 1-га Беларускага фронта пасля месячнай асады і ўпорных баёў завяршылі разгром акружанай познаньскай групоўкі праціўніка і 23 лютага цалкам авалодалі горадам і крэпасцю Познань—стратэгічна важным вузлом абароны немцаў на берлінскім напрамку. У ходзе баёў нашы войскі захапілі ў горадзе Познані 23 тысячы нямецкіх салдат і афіцэраў. Узят у палон таксама камендант крэпасці генерал-маёр Маттэрн разам з яго штабам. Захоплены багатыя трафеі, у тым ліку 365 самалётаў, 32 танкі і самаходныя гарматы, 584 палявых гармат, 4490 кулямётаў, больш 30 тысяч вінтовак і аўтаматаў, 36 бронетранспарцёраў, 3260 аўтамашын, 21 радыёстанцыя, 139 паравозаў і 3705 вагонаў. Праціўнік страціў толькі забітымі звыш 25 тысяч салдат і афіцэраў. Познань з'яўляецца буйным прамысловым цэнтрам. За час вайны немцы пабудавалі ў горадзе шэраг ваенных заводаў, і апрача таго сюды былі эвакуіраваны немцамі ваенныя прадпрыемствы з розных гарадоў Германіі. У Познані сходзяцца 8 чыгуначных і многа шасейных дарог.

У правінцыі Брандэнбург нашы войскі з баямі занялі гарады Пфертэн, Прыбус і выйшлі на раку Нейсе на поўдзень ад горада Губен. У лясах на паўдзённы ўсход ад горада Губен совецкія часці зліквідавалі акружаную групу праціўніка, колькасцю ў 2 тысячы салдат і афіцэраў.

У горадзе Брэслаў нашы войскі вялі баі па знішчэнню акружанай групоўкі праціўніка і занялі шэраг кварталаў. 22 лютага совецкія часці захапілі ў паўдзённай частцы горада 130 нямецкіх гармат, у тым ліку 80 гармат вялікай магутнасці.

За час з 20 па 26 лютага нашы войскі на ўсіх франтах надбілі і знішчылі 936 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 240 самалётаў праціўніка.

Святкаванне дня Чырвонай Арміі ў горадзе і раёне Ліды

З вялікім уздымам працоўныя горада і раёна адзначалі дзень — любімага дзецішча народа—Чырвонай Арміі, якая вызваліла беларускі народ ад нямецкай няволі і цяпер гераічна давяршае разгром фашысцкай Германіі і вызваляе ўсю цывілізацыю ад гітлераўскай тыраніі. У доме соцыялістычнай культуры адбылося ўрачыстае паседжанне гарадскога совета дэпутатаў працоўных і гарадскога камітэта КП(б)Б, прысвечанае 27-ай гадавіне Чырвонай Арміі. Сюды сабраліся лепшыя людзі прадпрыемстваў і ўстаноў горада і прадстаўнікі Чырвонай Арміі.

З дакладам аб—27-ай гадавіне Чырвонай Арміі выступіў генерал-маёр Федараў.

Пасля даклада быў дан канцэрт сіламі лепшых гурткоў мастацкай самадзейнасці горада.

Напапярэдні 23 лютага ва ўсіх прадпрыемствах і ўстановах горада адбыліся ўрачыстыя сходы працоўных з пастаноўкай дакладаў аб—27-ай гадавіне Чырвонай Арміі. Пасля дакладаў адбыліся канцэрты.

Больш 50 агітатараў выступіла з дакладамі аб 27-ай гадавіне Чырвонай Арміі ў населеных пунктах раёна.

У сельскіх советах адбыліся ўрачыстыя паседжанні з шырокім удзелам сялянства, прысвечаныя дню слаўнай Чырвонай Арміі, пасля чаго агіт-калектывы сельскіх советаў выступалі з паказам сваёй мастацкай самадзейнасці.

Дзень 23 лютага прайшоў, як дзень усенароднага свята вызваленага народа, які славіць гераічную Чырвоную Армію і яе геніяльнейшага арганізатара і Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна.

Комсамольцы дапамагаюць сем'ям франтавікоў

Комсамольцы і моладзь раёна сабралі ў фонд дапамогі сем'ям чырвонаармейцаў 10 тысяч рублёў грашыма, а таксама шмат цёплай вопраткі, абутку і прадуктаў харчавання.

Збор сродкаў у фонд дапамогі сем'ям франтавікоў прадаўжаецца.

МІЖНАРОДНЫ АГЛЯД

Народы дэмакратычных краін свету з захапленнем і ўдзячнасцю адзначылі гістарычныя перамогі Чырвонай Арміі ў дзень яе 27-ай гадавіны. Англійская газета „Таймс" пісала: „ні-адна армія свету не зрабіла столькі подзвігаў і не праявіла такой храбрасці, як руская армія. Савецкае камандаванне і арганізацыя яго любой баявой аперацыі перавышаюць усё тое, што свет калі-небудзь знаў".

На многіх мітынгах і сходах у Англіі і ЗША выступалі відныя дзяржаўныя і грамадскія дзеячы. Міністр фінансаў Злучаных Штатаў Амерыкі Моргентаў у сваёй прамове, якая перадавалася па ўсёй краіне, падкрэсліўшы перавагу зброі Чырвонай Арміі, заявіў: „рускія салдаты, уладаючыя традыцыйнай мужнасцю, узначальваюцца надзвычай умелымі кіраўнікамі, пачынаючы ад самога маршала Сталіна і да вялікіх генералаў, якія перавысілі ваеннае мастацтва немцаў і перамагаюць іх. Цяперашняе вялікае наступленне, якое прыбліжаецца да вышэйшага свайго пункту, з'яўляецца цудам планіравання, арганізацыі і выканання".

Вялізнае ўражанне ва ўсім свеце зрабілі даныя аб нямецкіх стратах, прыведзеныя ў загадзе таварыша Сталіна да дня Чырвонай Арміі. Аглядчыкі адзначылі, што немцы за 40 дзён баёў на совецка-германскім фронце страцілі забітымі і палоннымі 1 мільён 150 тысяч асоб, падкрэсліваюць, што гэта лічба складае нармальнае папаўненне нямецкай арміі за два гады.

На мітынгу ў Лондане лорд Страболджы, падкрэсліўшы гістарычнае значэнне адзінства саюзнікаў, заявіў: „Чырвоная Армія велізарнейшая сухапутная сіла ў свеце. Яна разам з вялікай марской магутнасцю Англіі можа забяспечыць свет і гарантаваць нас ад новых войн".

23 лютага распачалося наступленне саюзнікаў на заходнім фронце. 9-ая і 1-ая амерыканскія арміі фарсіравалі раку Рур і зараз пагражаюць важнейшаму прамысловаму цэнтру заходняй Германіі гораду Кельну, да якога засталося менш 30 кілометраў. Наступленне развіваецца таксама і на другіх участках фронта.

Выступаючы ў Парыжы, вярхоўны галоўнакамандуючы сіламі саюзнікаў генерал Эйзенхаўэр заявіў: „Мы намераны знішчыць усіх немцаў да захаду ад Рэйна і не намераны спыняць наступлення ні на адным з участкаў заходняга фронта". Імкнучыся дэзарганізаваць транспарт праціўніка, саюзнікі прадпрымаюць зараз рад масіраваных налётаў на важнейшыя чыгуначныя вузлы Германіі. 26 лютага 1900 амерыканскіх самалётаў бамбілі чыгуначныя аб'екты Берліна. Было скінута 75 тысяч пудоў фугасных і 500 тысяч штук запальваючых бомб.

* * *

Адзінства саюзнікаў і баявыя поспехі іх армій прыбліжаюць момант канчатковай урачыстасці свабодалюбівых народаў. „Поўная перамога над немцамі цяпер ужо блізка" (Сталін).

У апошнія дні рад дзяржаў аб'явіў вайну дзяржавам восі. Гітлераўцы разлічвалі на краіны паўднёвай Амерыкі. Цяпер рэспублікі Венесуэла, Чылі, Перу і др. аб'явілі вайну Германіі. Не парвала сувязі з Германіяй адна Аргенціна. Турцыя аб'явіла вайну Германіі і Японіі адначасова.

Гэтыя факты завяршаюць вобраз поўнай палітычнай ізаляцыі Германіі і з'яўляюцца паказчыкам таго, што цяпер ужо блізка час немінучай катастрофы гітлераўскай Германіі.

В. Грышанін.

Камсамольскае жыццё

Першая гарадская камсамольская канферэнцыя

18 і 19 лютага ў памяшканні гарадскога дома сацыялістычнай культуры адбывалася першая гарадская камсамольская канферэнцыя. На канферэнцыі ўдзельнічалі 86 дэлегатаў з рашаючым голасам, акрамя таго былі прадстаўнікі воінскіх часцей і другія госці. У рабоце канферэнцыі бралі ўдзел: сакратар абласнога камітэта ЛКСМБ т. Абрашын і сакратары гарадскога камітэта КП(б)Б т.т. Ранчынскі і Ліпін.

З справаздачным дакладам аб рабоце гарадскога камітэта комсамола выступіў т. Гуськоў. У спрэчках па дакладу выступіла 25 асоб, якія ўскрылі ўсе недахопы ў рабоце ГК ЛКСМБ і намецілі шэраг практычных мерапрыемстваў у далейшай яго рабоце.

Па пытаннях, абмеркаваных на канферэнцыі, былі вынесены разгорнутыя пастановы.

Дэлегаты канферэнцыі па-сур'ёзнаму падышлі да выбараў новага складу гарадскога камітэта комсамола. У склад уноў выбранага ГК ЛКСМБ увайшлі аўтарытэтныя таварышы, якія здольны забяспечыць выкананне ўсіх дырэктыў большэвіцкай партыі і ў адпаведнасці з гэтым узгадоўваць нашу моладзь.

Першая гарадская комсамольская канферэнцыя прайшла на высокім ідэйна-палітычным узроўні.

Растучая комсамольская арганізацыя

Маладая і растучая комсамольская арганізацыя рамеснага вучылішча г. Ліды нядрэнна ўзгадоўвае сваіх членаў арганізацыі. Большасць комсамольцаў стала выдатнікамі вучобы. Такія комсамольцы, як Дубін, Пуусепп, Тумарава, Смыкава і другія не толькі самі вучацца на выдатна, а і дапамагаюць адстаючым вучням.

Найлепш пастаўлена праца ў групе, дзе старастам Чэкураў Нікалай. Гэтая група мае найлепшыя вытворчыя вынікі і найбольш перадавая па дысцыплінаванасці. Тут выдаецца „Баявы лісток", які асвятляе штодзённае жыццё групы.

Энергічна разгарнуў усю работу ўноў выбраны групорг Пылаеў, праводзіцца падрыхтоўка вучнёўскай моладзі ў члены комсамола. Комсамольская арганізацыя заслужана карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод вучняў.

Горад Ліда будзе адбудаван

Працоўныя Ліды, жадаючы бачыць у будучыні свой родны горад больш прыгожым і прыглядным, ахвотна прыходзяць на аднаўленчыя работы.

У выніку масавага выхаду на работы правялася ачыстка ад грузу кінотэатра, рынкавай плошчы і цэлага шэрагу комунальных будынкаў. Выбрана з грузу вялікая колькасць прыдатнай да будаўніцтва цэглы, сабраны металічны лом.

Жадаючы хутчэй адбудаваць свой родны горад, працаўнікі лідскіх прадпрыемстваў і ўстаноў заключаюць між сабою соцыялістычныя спаборніцтвы і бяруць на сябе канкрэтныя абавязацельствы, накіраваныя на паскарэнне будаўнічых работ.

Асабліва дружна працавалі на адбудове такія арганізацыі, як НКВД, пажарная ахова, рамесленае вучылішча і цэнтральная ашчадная каса. Члены пералічаных арганізацый усе, як адзін, разам са сваімі кіраўнікамі, прыходзілі на работу.

Жаданне працоўных нашага горада збудзецца; раны нанесеныя нашаму гораду дзікімі нямецкімі разбуральнікамі, будуць хутка зачэчаны.

К. Якімчык.

Абавязацельствы соцыялістычнага спаборніцтва

Мы, работнікі лідскага аддзелу ваенторга, натхнёныя гераічнымі поспехамі Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны, лічым сваім абавязкам перад Чырвонай Арміяй і перад усёй Радзімай адбудаваць разбураны дзікімі нямецка-фашысцкімі мярзотнікамі наш родны горад Ліду, уключаемся ў соцыялістычнае спаборніцтва і бяром на сябе наступныя абавязацельствы:

1) арганізаваць 100 процантны выхад на адбудоўчыя работы;

2) перавыконваць план адбудоўчых работ на 105 процантаў;

3) зароблены намі на адбудове горада грошы перадаць у фонд дапамогі сем'ям чырвонаармейцаў.

Мы вызываем на соцыялістычнае спаборніцтва работнікаў гор-харчпрамторга.

Па даручэнню рабочых і служачых ваенторга г. Ліды дагавор падпісалі:

гвардыі маёр **Цопа.**
Фрэнкель.
Дубінін.

НОВЫ ЦЭХ

На піваварным заводзе з 10 лютага распачаў работу цэх безалкагольных напіткаў. За першыя два тыдні было адпушчана гандлюючым арганізацыям горада больш 70 тысяч літраў сітра. Вялікі попыт на выраблямае сітро гаворыць за яго якасць. Для забеспячэння патрэбнасцей насельніцтва, цэхам штодзённа вырабляецца каля 5 тысяч літраў безалкагольных напіткаў, асартымент якіх будзе павялічвацца.

В. Курылёнак.

В. а. адказ. рэд. **Ю. ДРАГУН**

АБ'ЯВА

Даводзіцца да ведама ўсіх грамадзян горада Ліды, а таксама працаўнікоў соўгасаў, МТС і прадпрыемстваў Лідскага раёна, дасягнуўшых 16-ці гадовага ўзросту, у тым, што яны абавязаны атрымаць паспарты ў аддзяленнях міліцыі па месту жыхарства.

Зноў прыбыўшыя асобы павінны быць прапісаны ў дамавую кнігу ў аддзяленні міліцыі: у горадзе—на працягу 24-х гадзін, у сельскіх мясцовасцях — на працягу 48-мі гадзін; асобы, выбыўшыя на сталае месца жыхарства ў другія мясцовасці, павінны быць выпісаны з дамовай кнігі з абавязковым пастаўленнем у паспарце штампа выпіскі.

Па сканчэнні тэрміну сапраўднасці паспарта патрэбна абмяняць паспарт або прадоўжыць тэрмін яго сапраўднасці ў адпаведным аддзяленні міліцыі. Усе рабочыя і служачыя павінны мець у паспартах паметкі аб месцы іх працы.

Асобы, нарушыўшыя паказаныя вышэй правілы, будуць пакараны штрафам у размеры 100 рублёў, а паўторна нарушыўшыя гэтыя правілы — прыцягвацца да пагалоўнай адказнасці паводле артыкулу 192-му ук. РСФСР.

Лідскі Гарадскі аддзел НКВД.

Налёт амерыканскай авіяцыі на Берлін

Лондан, 27 лютага (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, ноччу на 27 лютага англійскія самалёты зрабілі налёт на Берлін.

Гэта быў трэці налёт на германскую сталіцу на працягу 24 гадзін.

Каманды англійскіх самалётаў, бамбіўшых Берлін ноччу на 27 лютага, бачылі пажары, паўстаўшыя ў выніку налёта, зробленага амерыканскай авіяцыяй гроху раней. Згодна паведамленню экіпажаў самалётаў, бамбардыроўка Берліна была канцэнтраванай.

Патрыятычны ўчынак

Вялікі патрыятызм да сваёй Радзімы і Чырвонай Арміі праявілі школьнікі няпоўнай сярэдняй школы мястэчка Сялец. Яны з выключным энтузіязмам і захапленнем ачышчалі ад снегу чыгунку на станцыі Нёман.

З вялікай дзіцячай радасцю быў сустрэты сялецкімі вучнямі цягнік, які на ачышчанай чыгунцы хут-

цаванне Чырвонай Арміі. Дзеці шчыра цешыліся, што іх праца дапамагае хутчэй дабіць нямецкіх разбойнікаў.

Заробленыя школьнікамі на чыгунцы грошы і апрача таго ўнёсшыя свае ашчаднасці разам 427 рублёў дзеці сялецкай НСШ афіявалі ў фонд дапамогі сем'ям Чырвонаармейцаў.